

Datasikkerhedsregler under Specialeordningen herunder regler for hjemtagning af analyseresultater og sanktioner ved databrud

Indhold

Indledning	3
Adgang til Danmarks Statistiks analyseplatforme under Specialeordningen	4
Arbejdet på Danmarks Statistiks analyseplatforme	4
Passwords – er personlige og ikke til udlevering	4
Brugeradgang til analyseplatformen skal afbrydes – også ved korte pauser	5
Samarbejde og sparring – hvad er tilladt?	5
Arbejdet på Danmarks Statistiks analyseplatforme – hvor må det ske?	5
Arbejdet med mikrodata – hvad er tilladt?	6
Arbejdet med mikrodata – hvad er ikke tilladt?	6
Hjemtagning under Specialeordningen	7
Hjemtagning under Specialeordningen – hvordan?	7
Ansvar ved hjemtagning under Specialeordningen	7
Hjemtagning og krav – Hvem skal gøre hvad?	7
Hvad må hjemtages?	9
Gode råd til hjemtagning	9
Hvad må <i>ikke</i> hjemtages	11
Vær særligt opmærksom på programfiler og logfiler	11
Særligt omkring Institutionsregistret	12
Særligt omkring uddannelsesinstitutioner	12
Danmarks Statistiks diskretionsregler	13
Diskretionering – krav til persondata	13
Regler diskretionering – max, min og percentiler som fx median	13
Diskretionering – krav til erhvervsdata	14
Dominanskriteriet	14
Diskretionering - krav til grafiske fremstillinger	16
Brud eller mistanke om brud	18
Pligt til at underrette Danmarks Statistiks Forskningservice	18
Indrapportering om brud – hvad og hvordan?	18
Sanktionssystem under specialeordningen	18
Særregler om hæftelse ved brud under Specialeordningen	19
Sanktionsramme for ansatte og uddannelsesinstitutionen	20
Sondring mellem milde og alvorlige brud	21
Suspension eller sanktion – hvad indebærer det for den ansatte?	21
Suspension eller sanktion – hvad indebærer det for institutionen?	21

Sanktionsramme for specialestuderende.....	22
Sondring mellem milde og alvorlige brud	23
Suspension eller sanktion – hvad indebærer det for den studerende	23
Suspension eller sanktion – hvad indebærer det for medskrivende?.....	23
Særligt om brud på Danmarks Statistiks diskretionsregler	24
Danmarks Statistiks procedurer	24
Bilag.....	27
Bilag 1: Typiske databrud og hvordan de undgås	27
Bilag 2: Eksempler på mikrodata.....	29
Bilag 3: Eksempler på utilstrækkelig og tilstrækkelig diskretionering	32

Indledning

Danmarks Statistik giver anerkendte danske uddannelsesinstitutioner mulighed for, at specialestuderende kan arbejde med pseudonymiserede mikrodata (fx personhenførbare data) i deres specialeprojekter gennem Specialeordningen.

Det skal ske på en måde, hvor både datasikkerhed og datafortrolighed er garanteret, hvilket den enkelte borger og virksomhed har krav på. De generelle regler for, hvordan fortrolige data skal behandles er fastlagt i EU-forordningen om beskyttelse af personoplysninger (Persondataforordningen, GDPR).

Datafortrolighed er en grundlæggende forudsætning for Danmarks Statistiks mikrodataordninger, herunder Specialeordningen, kan eksistere. Alle datasæt, der stilles til rådighed via Specialeordningen, er fortrolige. Alle brugere af ordningen skal derfor gennem aftale med Danmarks Statistik forpligte sig til at arbejde med mikrodata under personligt login til Danmarks Datavindue (DDV) og sikre, at udelukkende aggregerede resultater hjemtages, og således *aldrig* personhenførbare, virksomheds-henførbare eller individuelle data fra Danmarks Statistiks analyseplatforme.

Brugerne på specialeordningen er som alle andre brugere omfattet af DSTs officielle datafortrolighedspolitik ([Gå til Fortrolighedspolitik – Danmarks Statistik](#)). For Specialeordningen gælder dog særlige regler vedrørende hjemtagning af resultater og samt håndtering og sanktionering af brud på datafortrolighedsreglerne.

I denne vejledning gives blandt andet en beskrivelse af:

- Hovedreglerne for arbejde med data på Danmarks Statistiks analyseplatforme.
- Hvordan hjemtagning af filer skal foregå.
- Danmarks Statistiks regler for datafortrolighed og datasikkerhed – herunder hvad der menes med mikrodata og diskretion, samt gode råd til, hvordan du sikrer korrekt diskretionering og undgår brud ved hjemtagning.
- Sanktionsregler under Specialeordningen og proceduren ved eventuelle brud.

Adgang til Danmarks Statistiks analyseplatforme under Specialeordningen

For at en specialestuderende eller ansat kan få adgang til fortrolige mikrodata under Danmarks Statistiks Specialeordning, skal visse grundlæggende betingelser være opfyldt.

Danmarks Statistik kræver, at det pågældende fakultet, institut eller center er autoriseret dvs. har søgt og fået en uddannelsesautorisation fra Danmarks Statistik. Kun godkendte danske uddannelsesinstitutioner med uddannelser på kandidatniveau kan opnå en uddannelsesautorisation. Erfarne forskere tilknyttet uddannelsesautorisationen skal herefter anmode om mikrodata-adgang til bredt formulerede projekter, som dækker emner under kandidatuddannelsen.

Alle specialestuderende og ansatte ved uddannelsesinstitutionen, der skal have adgang til pseudonymiserede mikrodata via Danmarks Statistiks analyseplatforme, skal godkende en brugeraftale. Når man godkender en brugeraftale, bekræfter man at være bekendt med og efterfølge reglerne for datasikkerhed på analyseplatformen.

Specialestuderende med specialeprojekter af forskningshøjde kan herefter, på vejleders anbefaling, tilknyttes som bruger på forskermaskinen på et af de oprettede projekter under uddannelsesautorisationen.

Den autorisationsansvarlige for uddannelsesautorisationen eller dennes stedfortræder skal godkende alle brugernes tilknytningsaftaler. Ved godkendelse af tilknytningsaftalen bekræfter den autorisationsansvarlige at tage det datasikkerhedsmæssige ansvar for sine brugeres adgang til data på Danmarks Statistiks analyseplatforme.

Læs mere om specialeordningen på Danmarks Statistiks hjemmeside [her](#).

Arbejdet på Danmarks Statistiks analyseplatforme

Passwords – er personlige og ikke til udlevering

Når man får adgang til data under Specialeordningen, får man adgang til mikrodata under et projekt under uddannelsesautorisationen med et specifikt projektnummer. Brugeradgangen til data er beskyttet med personlige passwords, som aldrig må deles med eller overdrages til andre.

Vigtigt!

De passwords, som man får udleveret for at få adgang til Danmarks Statistiks analyseplatforme, er personlige og må under ingen omstændigheder deles med eller overdrages til andre.

Hvis man har mistanke om, at andre kender eller har fået adgang til ens password, så skal man ændre det hurtigst muligt.

Brugeradgang til analyseplatformen skal afbrydes – også ved korte pauser

Skal man forlade computeren, både i kortere eller længere tid, så skal adgangen til Danmarks Statistiks analyseplatforme afbrydes (man logger ud), så det sikres, at andre ikke kan få adgang. Det er altså ikke nok at sætte en screensaver (pauseskærm) på - adgangen til analyseplatformen skal helt afbrydes.

Samarbejde og sparring – hvad er tilladt?

Det er tilladt at vise sin skærm til sin vejleder og evt. specialestuderende, som man skriver specialeprojekt sammen med. Vær dog opmærksom på følgende:

- At samarbejde med medskrivende specialestuderende via én skærm er tilladt, men man må under ingen omstændigheder overlade eller efterlade egen computer eller skærm uden opsyn – heller ikke til medskrivende studerende, selvom de er godkendt til det samme projekt. En godkendt adgang betyder, at brugeren har accepteret en brugerftale, er tilknyttet institutionen gennem en godkendt tilknytningsaftale og har fået adgang til data for det konkrete projekt.
- Skærmdeling må kun finde sted mellem brugere, som begge har adgang til det samme projekt, og kun hvis de befinder sig fysisk i samme lokale. Skærmdeling på afstand er ikke tilladt ved arbejde med data på Danmarks Statistiks analyseplatforme.
- Har man brug for vejledning eller hjælp fx til programmering, er det tilladt at få hjælp af en person, der også har en godkendt adgang til projektets data, fx en vejleder – forudsat at man *ikke* forlader computeren eller skærmen, så længe hjælpen eller vejledningen pågår. Bemærk: Hvis der er behov for, at en person skal hjælpe eller vejlede, så skal det først sikres, at denne person har adgang til projektet.
- Hvis man søger sparring med en vejleder eller medskrivende via e-mail og har behov for at give eksempler, må man aldrig inkludere faktiske data eller oplysninger fra Danmarks Statistiks analyseplatforme. Man skal anvende fiktive tal og eksempler.
- Hvis man ønsker at dele filer med en vejleder eller medskrivende, skal man angive filstien, så vedkommende kan tilgå filerne via egen brugeradgang.

Arbejdet på Danmarks Statistiks analyseplatforme – hvor må det ske?

Det er kun tilladt at arbejde med mikrodata på Danmarks Statistiks analyseplatforme fra den uddannelsesinstitution, som specialestuderende er tilknyttet eller fra en hjemmearbejdsplads.

Det er vigtigt, at uvedkommende ikke får adgang eller udsyn til Danmarks Statistiks analyseplatforme. Med "uvedkommende" menes for eksempel:

- Studerende, der ikke er tilknyttet det projekt, man arbejder på
- Undervisere, der ikke er tilknyttet det projekt, man arbejder på
- Familiemedlemmer
- Venner
- Andre, fx andet personale på uddannelsesinstitutionen eller personer i det offentlige rum.

Derfor må man *ikke* arbejde på Danmarks Statistiks analyseplatforme i offentlige rum, såsom tog, busser, biblioteker, caféer eller bruge offentlige netværk.

Arbejdet med mikrodata – hvad er tilladt?

Det er tilladt både at se og arbejde med mikrodata på skærmen. Det kan fx være relevant at se på en lille stikprøve af mikrodata, hvis man, som en kontrol, skal se om dannelsen af en ny variabel er gået godt.

Vigtigt!

Det er tilladt at:

- Se og arbejde med mikrodata på skærmen fx for at kontrollere at beregninger er gået godt.
- Få hjælp ved skærmen af en person, der også har en godkendt adgang til projektets data.

Arbejdet med mikrodata – hvad er ikke tilladt?

Nedenfor følger en liste over handlinger, der ikke er tilladt. **Bemærk:** Listen er ikke udtømmende:

- Man må ikke forsøge at identificere statistiske enheder, såsom husstande, virksomheder eller enkeltpersoner – heller ikke dig selv – i de data, man får adgang til under specialeordningen.
- Man må ikke give uvedkommende adgang eller udsyn til sit arbejde på Danmarks Statistiks analyseplatforme – hverken med overlæg eller af uopmærksomhed. Med "uvedkommende" menes enhver, der ikke er tilknyttet det projekt, man arbejder på.
- Man må *ikke* overføre data fra forskermaskinen til egen computer, på papir, via e-mail eller på andre måder, for eksempel mellem Danmarks Statistiks forskermaskine og brugerfladen i DDV. Det er altså strengt forbudt at afskrive eller illustrere oplysninger fra Danmarks Statistiks analyseplatforme - uanset formålet.
- Man må ikke tage billeder af Danmarks Statistiks analyseplatforme. Forbuddet omfatter alle typer billeder, herunder skærmpoint og billeder taget med telefon, iPad og andre elektroniske enheder.
- Man må ikke sende oplysninger fra Danmarks Statistiks analyseplatforme via e-mail, hverken til medskrivende specialestuderende, vejledere eller andre. Hvis man skal beskrive sit datasæt eller et problem, skal man bruge fiktive eksempler. Faktiske data eller oplysninger må *aldrig* indgå.

Eksempler på de hyppigste handlinger, der fører til databrud, samt hvordan de kan undgås, findes i Bilag 1 'Typiske databrud og hvordan de undgås'.

Hjemtagning under Specialeordningen

Hjemtagning under Specialeordningen – hvordan?

Det er tilladt at hjemtage aggregerede analyseresultater fra Danmarks Statistiks analyseplatforme i forbindelse med specialeprojekter, enten undervejs i arbejdet eller ved projektets afslutning. Dette må ske, såfremt materialet overholder Danmarks Statistiks regler for datafortrolighed og datasikkerhed. Læs nærmere på vores hjemmeside [her](#).

Specialestuderende med adgang til pseudonymiserede data under Specialeordningen kan ikke selv hjemtage, da de *ikke* må tildeles hjemtagsret. Hjemtagning kan og må kun foretages af en erfaren ansat ved den autoriserede uddannelsesinstitution, som den eller de specialestuderende er indskrevet på – typisk den vejleder, der er tilknyttet specialet. Den autorisationsansvarlige for uddannelsesautorisationen eller dennes stedfortræder er ansvarlig for, at kun erfarne ansatte ved uddannelsesinstitution tildeles hjemtagelsesret

Hjemtagsprocessen under Danmarks Statistiks Specialeordning involverer derfor altid to parter:

1. Den eller de specialestuderende ("hjemtagende"), som skriver specialet, og som skal forberede materialet til hjemtagning samt anmode om hjemtagning.
2. Den ansatte ved den autoriserede uddannelsesinstitution ("hjemtager"), som skal efterkontrollere, at materialet overholder Danmarks Statistiks regler for datafortrolighed og datasikkerhed, og som herefter udfører hjemtagningen via DDV.

Ansvar ved hjemtagning under Specialeordningen

Det er både den eller de specialestuderendes ("hjemtagendes") og den ansatte ("hjemtagers") ansvar at sikre, at Danmarks Statistiks regler og retningslinjer overholdes. Ansvar for hjemtagning under Specialeordningen deles således ligeligt mellem den eller de specialestuderende ("hjemtagende") og den ansatte ("hjemtager"). Det betyder, at parterne hæfter solidarisk for eventuelle brud på Danmarks Statistiks regler.

Bemærk: Reglen om solidariske hæftelse gælder kun ved brud på reglerne i forbindelse med hjemtagning. Øvrige regelbrud, herunder eksempelvis overtrædelser relateret til brugen af analyseplatforme eller datasikkerhed er ikke omfattet.

Hjemtagning af analyseresultater kontrolleres i Danmarks Statistiks Forskningsservice ved et systemunderstøttet kontrolværktøj og stikprøveudtagelse. Kontrolværktøjet og stikprøven fokuserer på, at der ikke hjemtages mikrodata.

Hjemtagning og krav – Hvem skal gøre hvad?

I det følgende gennemgås trinene i hjemtagningsprocessen under Specialeordningen, herunder de krav og det ansvar, der påhviler henholdsvis den eller de specialestuderende ("hjemtagende") og den ansatte ved uddannelsesinstitutionen ("hjemtager"), som har den formelle adgang til at hjemtage fra DDV.

Krav til ”hjemtagende” og ”hjemtager”

For specialestuderende (”hjemtagende”) gælder følgende:

1. Den eller de specialestuderende knyttet til et specialeprojekt klargør et materiale til hjemtagning og sikrer, at det overholder Danmarks Statistiks regler for datafortrolighed og datasikkerhed.
2. Den eller de specialestuderende fremsender en skriftlig anmodning til den ansatte ved uddannelsesinstitutionen (”hjemtager”) om at hjemtage materialet. Den skriftlige anmodning bør ske via mail, så der foreligger skriftlig dokumentation.

Bemærk: Hvis flere specialestuderende (”hjemtagende”) er tilknyttet et specialeprojekt, skal alle navne fremgå af den skriftlige anmodning.

Denne angivelse betragtes af både den ansatte (”hjemtager”) og Danmarks Statistik som en formel godkendelse af, at alle ”hjemtagende” bekræfter, at filen er klar til hjemtagning, og at alle er omfattet af et solidarisk ansvar, hvis Danmarks Statistiks regler overtrædes.

For ansatte (”hjemtager”) gælder følgende:

1. Efter skriftlig anmodning fra den eller de specialestuderende (”hjemtagende”), foretager den ansatte (”hjemtager”) en grundig kontrol af materialet for at sikre, at Danmarks Statistiks regler er overholdt, inden hjemtagningen foretages.
2. Såfremt den ansatte (”hjemtager”) kan bekræfte at materialet overholder Danmarks Statistiks regler og er en filtype, som er tilladt at hjemtage, foretager den ansatte (”hjemtager”) hjemtagningen via hjemtagsmodulet i Danmarks Datavindue (DDV).

Find information om hvilke filtyper, der må hjemtages på Danmarks Statistiks hjemmeside.

3. Danmarks Statistik anbefaler, at materialer der hjemtages fra DDV overleveres på en sikker måde fra hjemtager til hjemtagende – for eksempel ved at arkivere filerne i en fælles mappe fremfor at sende dem via e-mail.

Al hjemtagning skal ske via hjemsendelsesværktøjet i DDV. På den måde sikres det, at de hjemtaget filer bliver skannet for mikodata og man potentielt kan undgå et muligt databrud, da man kan få et advarsel før materialet hjemtages. Find vejledning om hjemtagning fra DDV på Danmarks Statistiks hjemmeside.

[Gå til Regler for hjemtagelse af analyseresultater - Danmarks Statistik](#)

Hvad må hjemtages?

Som udgangspunkt må kun analyseresultater, aggregerede tabeller og figurer hjemtages fra analyseplatformene – og kun i det omfang, det ikke er muligt at identificere enkeltindivider eller -enheder. Det betyder, at det ikke må være muligt at genkende personer, husstande, familier, virksomheder eller andre enheder, selv hvis pseudonymiserede løbenumre er fjernet.

Følgende betingelser skal være opfyldt:

1. **Mikrodata er fjernet:** Materialet til hjemtagning må ikke indeholde data, der kan bruges til at identificere enkeltindivider eller -enheder, hverken direkte eller indirekte. Læs mere under afsnittet '*Hvad må ikke hjemtages*'.
2. **Tilstrækkelig diskretionering:** Materialet til hjemtagning skal være behandlet, så det ikke er muligt at genkende eller udlede oplysninger om enkeltindivider eller -enheder gennem fx små tal, sumkolonner eller tilbageregning. Læs mere under afsnittet '*Danmarks Statistiks diskretionsregler*'.
3. **Filtypen er godkendt:** Materialet skal være i en filtype, der er tilladt til hjemtagning, og selve hjemtagningen skal ske via hjemtagsværktøjet i DDV.

Generelt gælder nedenstående tommelfingerregler for aggregerede data:

Vigtigt!

Som udgangspunkt bør analyseresultater og andet materiale, der hjemtages, være i en form, der egner sig til brug i en publikation.

Det er tilladt at arbejde videre med det hjemsendte aggregerede materiale, fx til dannelse af figurer eller videre analyser i statistikprogrammer.

Gode råd til hjemtagning

Nedenfor findes gode råd til specialestuderende, ansatte og autorisationsansvarlige, som skal sikre, at hjemtagningen sker i overensstemmelse med gældende regler, at undgå fejl ved hjemtagning, samt at beskytte oplysninger om blandt andet enkeltpersoner og enkeltvirksomheder.

Gode råd til specialestuderende ("hjemtagende")

1. **Gennemgå hele filen – ikke kun hovedarket**
En fil kan indeholde flere delresultater, som for eksempel kan være spredt ud på flere ark i en Excel-fil. Tjek *ikke* udelukkende én del, men gennemgå samtlige ark eller sektioner i filen for at sikre, at hele materialet overholder reglerne, inden det hjemtages.
2. **Skriv specialet på lokal computer – ikke på forskermaskinen**
Danmarks Statistiks analyseplatforme skal bruges til at producere resultater – ikke til at skrive hele projekter. Hent kun de nødvendige *aggregerede* analyseresultater fra analyseplatforme og skriv selve rapporten på egen computer.

3. **Hjemtag kun nødvendige og færdige filer**
Undgå at hjemtage unødvendige mellemregninger, kladder eller ufærdige filer. Hjemtag kun *aggregerede* analyseresultater, når de er færdige og klar til videre analyse eller formidling.
4. **Kontakt altid vejleder ("hjemtager") i tilfælde af tvivl**
Ved mindste tvivl om, hvorvidt de analyseresultater, der ønskes hjemtaget, overholder Danmarks Statistiks regler for datasikkerhed og diskretion, bør man søge vejledning hos en mere erfaren bruger, fx vejleder ("hjemtager"). Det er vigtigt at være opmærksom på, at den person, man søger vejledning hos, skal have adgang til samme projekt for, at man må vise sin skærm.

Gode råd til ansatte ved uddannelsesinstitutionen ("hjemtager")

1. **Gennemgå hele filen – ikke kun hovedarket**
En fil kan indeholde flere delresultater, som for eksempel kan være spredt ud på flere ark i en Excel-fil. Tjek *ikke* kun én del, men gennemgå samtlige ark eller sektioner i filen for at sikre, at hele materialet overholder Danmarks Statistiks regler for datasikkerhed og diskretion, inden det hjemtages.
2. **Orientér specialestuderende om god hjemtagspraksis og korriger ved hyppigt hjemtag**
Det er vigtigt, at specialestuderende bliver gjort bekendt med god praksis for hjemtagning allerede tidligt i forløbet. Hyppig hjemtagning af foreløbige resultater øger risikoen for fejl og kan skabe unødigt administrativt arbejde. Opfordr til, at hjemtagning begrænses til nødvendige og færdige materialer, og hvis den eller de specialestuderende gentagne gange anmoder om hjemtagning af materialer, som endnu ikke er endeligt bearbejdet, bør det tages op og justeres i samarbejde med den eller de studerende.
3. **Kontakt altid autorisationsansvarlige eller en anden erfaren bruger i tilfælde af tvivl**
Ved mindste tvivl om, hvorvidt de analyseresultater, der ønskes hjemtaget, overholder Danmarks Statistiks regler for datasikkerhed og diskretion, bør man søge vejledning hos en anden erfaren bruger. Vær opmærksom på, at den person, som man søger vejledning hos, skal have adgang til samme projekt for, at man må vise sin skærm.

Gode råd til autorisationsansvarlige

1. **Lav plan for at sikre brugeres kendskab til reglerne er solidt**
Udarbejd en plan, der sikrer, at både specialestuderende ("hjemtagende") og ansatte ("hjemtagere") har et grundigt kendskab til Danmarks Statistiks regler om datafortrolighed, datasikkerhed og hjemtagning under Specialeordningen. Planen bør blandt andet dække ansvarsfordeling, god praksis ved hjemtagning, korrekt håndtering af mikrodata.
2. **Lav plan for at sikre kendskab til underretningspligt og proceduren ved regelbrud**
Sørg for, at alle autoriserede brugere – både specialestuderende og ansatte – er bekendt med deres underretningspligt og ved, hvordan de skal handle i tilfælde af et regelbrud. Det bør være klart, hvem der skal kontaktes, og hvilke skridt der skal tages, herunder eventuelle konsekvenser.
3. **Gør opmærksom på typiske faldgruber**
Sørg for, at alle brugere gøres bekendt med almindelige fejl og misforståelser, der kan føre til brud på reglerne – fx at logfiler fra statistikprogrammer utilsigtet kan indeholde mikrodata. Bevidsthed om disse forhold styrker

datasikkerheden og forebygger risikoen for fejl og brud.

4. Udpeg en kontaktperson

Udpeg en kontaktperson, som ansatte på uddannelsesinstitutionen ("hjemtagere") kan henvende sig til ved tvivlsspørgsmål. En tydelig faglig kontakt kan bidrage til at sikre korrekt håndtering og minimere risikoen for fejl og brud.

Hvad må *ikke* hjemtages

Al arbejde med mikrodata skal foregå på Danmarks Statistiks analyseplatforme, dvs. *ingen form for mikrodata må hjemtages*.

Mikrodata er data, der vedrører enkeltstående observationer – dvs. oplysninger om én person, én virksomhed, én husstand, én familie eller én institution. Eksempler kan findes i Bilag 2 – "Eksempler på mikrodata".

Mikrodata omfatter blandt andet:

- 1) Datasæt eller dele af datasæt knyttet til enkeltenheder såsom enkeltpersoner – og virksomheder, familier mv. Dette omfatter eksempelvis oplysninger om indkomst, formue, uddannelse og socioøkonomisk status for personer og familier, samt omsætning og lignende økonomiske forhold for virksomheder – også selv i tilfælde, hvor den pseudonymiserede ID-variabel (fx CPR- eller CVR-nummer) er fjernet.
- 2) Pseudonymiserede nøglevariable betragtes altid som mikrodata og må *ikke* hjemtages – uanset om de er knyttet til andre oplysninger eller ej. Her kan fx være tale om:
 - Personnummer (PNR, pseudonymiseret CPR)
 - FAMILIE_ID
 - ADRESSE_ID
 - CVR nummer
 - RECNUM (løbenummer i Landspatientregistret)

Vigtigt!

Pseudonymiserede nøglevariable er unikke koder, der hver især refererer til én bestemt person, husstand, virksomhed eller institution. Det gælder også, selvom den direkte identifikation som eksempelvis navn eller CPR-nummer ikke fremgår. Derfor er disse nøglevariable omfattet af reglerne for mikrodata og må *ikke* hjemtages – hverken alene eller i kombination med andre oplysninger.

Vær særligt opmærksom på programfiler og logfiler

Det er tilladt at danne logfiler, der lister pseudonymiserede personnumre – fx som kontrol af et program. Programmer og logfiler kan således indeholde mikrodata, fx

- Programkode der indeholder mikrodata skrevet ind i en betingelse
- Logfiler der lister observationer. Nogle procedurer lister fx et lille udsnit af det datasæt, der er anvendt til analysen.

I lighed med alle andre filer, der indeholder mikrodata, *skal* program- eller logfiler med mikrodata information forblive på forskermaskinen og må *ikke* hjemtages. En hjemsendt logfil, der fx lister pseudonymiserede personnumre, betragtes altid som et regelbrud – også selv om disse personnumre ikke indeholder anden information.

Du må ikke hjemtage materialer med mindre end tre observationer

Tabeller med mindre end tre observationer og i nogle tilfælde fem - må ikke hjemtages. Her træder Danmarks statistiks diskretionsregler i kraft.

Vigtigt! For tabeller gælder nedenstående diskretionskrav:

- Tabeller skal indeholde mindst tre observationer pr. celle – og i nogle tilfælde fem - dvs. tabelceller med en eller to observationer/enheder skal aggregeres før materialet må hjemtages.
- Aggregerede eller slørede observationer/enheder må ikke kunne udledes ved tilbageregning eller krydslæsning i samme eller tilstødende tabeller.

For tabeller gælder tommelfingerreglen, at de skal indeholde mindst tre og i nogle tilfælde fem observationer/enheder per tabelcelle, men aggregeringsniveauet skal altid afhænge af en konkret vurdering af, hvad tabellen indeholder. Læs mere under afsnittet 'Danmarks Statistiks diskretionsregler'.

Særligt omkring Institutionsregistret

Det er fra Institutionsregistret ikke tilladt at hjemsende andre oplysninger på institutionsniveau end institutionsnummeret. Dvs. at man ikke må hjemsende de tilknyttede pseudonymiserede adressekoder og CVR-numre på institutionerne. Det betragter Danmarks Statistik som hjemtagning af mikrodata, også selv om de samme oplysninger er offentligt tilgængelige.

Særligt omkring uddannelsesinstitutioner

Det er tilladt at hjemtage oplysninger på institutionsniveau. Dvs. at man godt må hjemtage oplysninger aggregeret på et enkelt institutionsnummer, forudsat at det ikke er muligt at identificere enkeltindivider i det hjemtagne materialer. Vær opmærksom på at aggregeringskravet evt. skal skærpes, da man hjemtager oplysninger på et identificerbart område. Fx vil små populationer med kombinerede oplysninger om fx alder og køn øge risikoen for, at hjemsendte oplysninger er personhenførbare.

Danmarks Statistiks diskretionsregler

Danmarks Statistiks første princip er at sikre, at der ikke kan opnås viden om enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder på baggrund af oplysninger, som Danmarks Statistik stiller til rådighed. Dette princip håndhæves gennem diskretionering, dvs. metoder til at sikre at oplysninger om enkeltpersoner og enkelte virksomheder mv. ikke fremgår af statistiske tabeller.

Diskretionering – krav til persondata

Hovedreglen for diskretionering er, at der skal være mindst tre observationer i en tabelcelle, før den kan hjemtages. Ved observationer forstås de relevante enheder, som statistikken beskæftiger sig med, fx personer, virksomheder, hændelser mv.

Bemærk: I nogle tilfælde er der krav om mindst fem observationer. Det gælder fx hvis man anvender data fra STIL.

Er man i tvivl om, hvorvidt tre - og i nogle tilfælde fem observationer - er tilstrækkeligt til at sikre anonymitet, bør der altid aggregeres yderligere. Aggregering betyder, at celler eller tal slås sammen, indtil de opfylder minimumskravet til observationer og anonymitet. Alternativt kan man også sløre (blænde) celler på anden vis, fx ved at slette en celled indhold eller erstatte dens indhold med en markering såsom ”-”.

Hvis man slører tabelceller, skal man være opmærksom på, at det ikke må være muligt at regne tilbage og finde den værdi, der er sløret - fx hvis der kun blændes én celle, og totalen er angivet, så skal der blændes mindst to celler. Det er derfor bedst at sammenlægge kategorier, hvis muligt, så man undgår denne problematik.

Eksempler kan findes i Bilag 3 'Eksempler på tilstrækkelig og utilstrækkelig diskretionering'.

Regler diskretionering – max, min og percentiler som fx median

Det er tilladt at hjemtage værdier, der beskriver en fordeling, som max, min og median, der ofte henviser til enkeltindivider. Men det er en forudsætning for at hjemtage disse nøgletal, at der ikke er fare for identifikation af enkeltindivider. Datasikkerheden skal altid prioriteres højest, og hvis der er tvivl om identifikation ved brug af disse værdier, så må de ikke hjemtages.

Vigtigt!

Max og min og percentiler som fx median må kun hjemtages, hvis der ikke er fare for identifikation af enkeltindivider. Ingen personer eller enkeltvirksomheder må derfor kunne genkendes i det hjemtagne output.

Man skal være særligt opmærksom på, om et materiale indeholder outliers dvs. ekstreme værdier og evt. fjerne dem, før man hjemsender fx max-værdier. Skal max og min værdier sendes hjem, skal observationer i begge ender af fordelingen ligge tæt på hinanden, så ingen observationer skiller sig ud og dermed skaber risiko for identifikation.

Diskretionering – krav til erhvervsdata

Gode råd til at sikre tilstrækkelig diskretion

1. Sørg for mindst tre – og i nogle tilfælde fem - observationer i hver tabelcelle

Tabeller må ikke indeholde celler med færre end tre observationer (personer, virksomheder mv.). Hvis en celle dækker under tre enheder, skal den fjernes, blændes eller aggregeres yderligere.

2. Tjek total- og sumkolonner grundigt

Totaler og subtotaler kan – selv ved slørede eller fjernede celler – afsløre, hvor få observationer en celle dækker over. Kontrollér derfor altid disse kolonner, og aggreger yderligere, hvis oplysninger kan tilbageregnes.

3. Undgå tilbageregning eller krydslæsning af tabelceller

Sørg for, at det ikke er muligt at udlede oplysninger om enkeltpersoner eller virksomheder ved at sammenholde flere tabeller, kolonner eller celler. Det gælder også, hvis oplysninger indirekte kan fremgå gennem sammenligning.

4. Undgå at bruge figurer eller estimater baseret på færre end tre observationer

Figurer, grafer og prædiktionsestimater skal være baseret på mindst tre observationer/enheder for at sikre anonymitet. Resultater med for få observationer må ikke hjemtages – uanset præsentationsform. Læs mere under afsnittet 'Diskretionering – krav til grafiske fremstillinger'.

5. Undgå manuel ændring af filendelser eller -formater før hjemtagelse

Filformatet skal forblive uændret ved hjemtagning. Manuel ændring er ikke tilladt og betragtes af Danmarks Statistik som et diskretionsbrud.

Ved anvendelse af erhvervsdata gælder de generelle diskretionsregler, som også finder anvendelse ved personstatistik, jf. afsnittet ovenfor. Det indebærer, at materialer til hjemtagning skal indeholde mindst tre observationer/enheder pr. tabelcelle for at sikre, at enkeltenheder – såsom enkeltvirksomheder eller fonde – ikke kan identificeres, genkendes eller få oplysninger udledt om sig, hverken direkte eller indirekte.

Derudover stilles der et supplerende fortrolighedskrav, der skal overholdes - det såkaldte Dominanskriterium.

Dominanskriteriet

Danmarks Statistiks dominanskriterium indebærer at en eller de to største statistiske enheder samlet ikke må udgøre en dominerende andel, dvs. 85 % af værdien eller derover i en given tabelcelle, der indeholder en driftsøkonomisk variabel. Driftsøkonomisk variabel er defineret snævert som regnskabsvariabel, der måler volumen eller købekraft, fx omsætning, fuldtidsansatte, investeringer, årsværk mv.

Overskrides denne grænse, træder dominanskriteriet i kraft, og tabelcellen skal aggregeres.

Hvordan aggregeres en tabel med dominans?

Hvis dominanskriteriet ikke er opfyldt, jf. metode 1 eller 2, se nedenfor, så er det nødvendigt at aggregere tabellen. Dette kan gøres ved at sammenlægge undergrupper (aggregering). Med aggregering menes, at celler eller tal slås sammen, indtil de opfylder minimumskravet til anonymitet. Alternativt kan man også sløre (blænde) celler på anden vis, fx ved at slette en celled indhold eller erstatte dens indhold med en markering såsom ”-” eller slette dominerende værdier/outliere.

Ved sammenlægning af grupper skal man efterfølgende kontrollere om den nye gruppering af enheder opfylder både antalskriteriet (mindst tre observationer/enheder pr. tabelcelle) og dominanskriteriet.

Bemærk: Ved sletning af oplysninger skal man være særligt opmærksom på evt. behov for sekundær diskretionering (også kaldet følgediskretionering), således at de slettede oplysninger ikke kan afledes ud fra totaler, subtotaler eller lignende.

Find eksempler diskretion efter dominanskriteriet i Danmarks Statistiks Datafortrolighedspolitik på Danmarks Statistiks hjemmeside.

[Gå til Datafortrolighedspolitik – Danmarks Statistik](#)

Diskretionering efter dominanskriteriet kan udføres efter to metoder. Se nedenfor.

Metoder til at diskretionere efter dominanskriteriet

Metode 1: Test for dominans for hver driftsøkonomiske variabel

Anvendes denne metode skal testen for dominans gennemføres for hver driftsøkonomiske variabel i en tabel efter følgende:

- Test dominans for hver driftsøkonomiske variabel og diskretioner de variable, der dominerer i populationen, dvs. som udgør 85 % eller mere.

I praksis betyder det, at når der skal vurderes, om en tabelcelle skal diskretioneres, skal de to dominerende værdier inden for hver konkrete driftsøkonomiske variabel lægges sammen og sammenlignes med totalen for alle enheder i tabellen. Hvis en værdi eller summen af de to største værdier udgør 85 % eller mere af totalen, skal den driftsøkonomiske variabel i tabellen diskretioneres. Er summen derimod mindre end 85 %, er det ikke nødvendigt at diskretionere variabelen.

Metode 2: Test kun for dominans for én driftsøkonomisk variabel

Anvendes denne metode skal testen for dominans gennemføres for én driftsøkonomisk variabel. Ved vurdering af, om en tabel skal diskretioneres efter metode 2, kan følgende trin følges:

- Vurder, om de to største værdier inden for den pågældende økonomiske variabel dominerer populationen, dvs. udgør 85 % eller mere.
- Hvis de to største værdier tilsammen udgør 85 % eller mere, skal der diskretioneres på tværs af alle de driftsøkonomiske variable i tabellen.

Vigtigt! Denne metode må *alene* anvendes, når der er mange driftsøkonomiske variable, som har en høj korrelation eller en direkte ligningsmæssig sammenhæng. Med andre ord: Metode 2 må først anvendes hvis en tabel indeholder mange variable, der er tæt forbundne, og hvor individuel diskretionering af hver enkelt variabel både vil være meget omfattende og ofte ikke tilstrækkelig til at beskytte oplysninger om de øvrige variable i tabellen.

Reglen er til for at sikre, at materialer til hjemtagning ikke afslører for meget om enkelte enheder, hvilket kunne gøre dem genkendelige – især i analyser, hvor små enheder (fx en enkelt virksomhed eller fond) kan nemt identificeres eller i brancher som er domineret af få store spillere.

Når man laver statistik over driftsøkonomiske variable, som for eksempel omsætning eller antal ansatte, skal man være særligt opmærksom på, at enkelte virksomheder i fx en bestemt branche eller en kombination af branche og virksomhedsstørrelse, kan have en meget stor andel af den samlede værdi.

Hvis én virksomhed for eksempel står for 90 % af den samlede omsætning i en branche, kan det at offentliggøre den samlede omsætning for branchen afsløre meget om denne enkeltvirksomhed. Men det kan også afsløre informationer om de andre virksomheder i branchen, fordi man kan regne ud, hvad resten af branchen bidrager med.

Derfor er det nødvendigt at anvende et dominanskriterium, som sikrer, at følsomme oplysninger ikke bliver afsløret ved publicering af totaler. Kort sagt: Man skal passe på, at én virksomhed ikke "dominerer" en gruppe, så offentliggjorte tal kan bruges til at regne følsomme data ud om den eller de andre virksomheder.

Virksomheder og institutioner undtaget fra dominanskriteriet

Det skal bemærkes, at offentlige institutioner samt private og selvejende institutioner, der løser opgaver for stat og kommuner i henhold til indgåede driftsaftaler eller driftsoverenskomster eller i henhold til lovgivning, ikke er omfattet af Danmarks Statistiks regler for diskretionering af virksomheder vedr. statistik om disse opgaver.

Diskretionering - krav til grafiske fremstillinger

Danmarks Statistiks diskretionskrav gælder for alle former for datapræsentation – ikke kun tabeller med celler.

Det betyder, at også figurer, plots, kurver og andre grafiske fremstillinger skal overholde kravene til datasikkerhed og anonymitet. Oplysninger må hverken direkte eller indirekte kunne føres tilbage til enkeltpersoner, virksomheder eller andre enheder – uanset præsenteringsform.

Vigtigt!

Godt råd til diskretionering af grafiske fremstillinger

Alle datapræsentationer skal, hvis de konverteres til tabelformat, indeholde mindst tre – og i visse tilfælde mindst fem – observationer eller enheder i hver tabelcelle. Dette skal sikre, at datagrundlaget er tilstrækkeligt til at opretholde anonymitet.

I praksis bør man kontrollere sin graf, figur eller anden visuel datapræsentation ved først at omdanne den til en tabel. Herefter skal man kontrollere, om hver tabelcelle opfylder kravet om minimum tre (eller fem) observationer. Hvis dette ikke er tilfældet, skal data aggregeres yderligere, inden præsentationen omformes til den ønskede visuelle repræsentation.

Figurer

Figurer må kun hentes fra Danmarks Statistiks analyseplatforme, når man er sikker på, at de ikke indeholder identificerbar information. Det betyder, at figurer kun må hentes, hvis det med sikkerhed kan udelukkes, at enkeltpersoner, virksomheder eller andre enheder kan genkendes – direkte eller indirekte. Der skal især udvises opmærksomhed ved små populationer og i tilfælde af ekstreme værdier (outliers).

Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt en figur kan indeholde identificerbare informationer, bør man overveje, om data kan transformeres på en måde, der beskytter anonymiteten. Det kan fx ske ved at basere figuren på gennemsnitsobservationer, udregnet på baggrund af mindst tre eller fem enheder – hvis det er metodisk forsvarligt.

Det er desuden vigtigt at sikre, at figuren ikke indeholder indlejrede mikrodata – altså rå observationer gemt i figurfilen. Dette kan eksempelvis undgås ved at eksportere figuren som PDF frem for som et redigerbart format (fx Excel eller SVG), hvor de underliggende data i nogle tilfælde kan tilgås.

Punktdiagrammer fx Kaplan-Meier-kurver

Datapræsentationer som boxplots, histogrammer, punktdiagrammer, Kaplan-Meier-kurver mv. må kun hentes fra Danmarks Statistiks analyseplatforme, når man er sikker på, at de ikke indeholder identificerbar information.

I praksis betyder det, at sådanne præsentationer kun må hentes, hvis de er baseret på beregnede værdier, der opfylder Danmarks Statistiks hjemtagelsesregler – herunder kravene til diskretionering. Det indebærer, at der som minimum skal være tre, og i nogle tilfælde fem, bagvedliggende observationer eller enheder bag hvert datapunkt i præsentationen.

Hvis der derimod plottes enkelte enheder direkte – fx enkelte personer eller virksomheder – vil det blive betragtet som et brud på hjemtagelsesreglerne.

Brud eller mistanke om brud

Pligt til at underrette Danmarks Statistiks Forskningsservice

Alle brugere af Specialeordningen er ansvarlige for at overholde Danmarks Statistiks gældende regler og retningslinjer. Dette ansvar omfatter også en pligt til straks at underrette Danmarks Statistiks Forskningsservice, såfremt man bliver bekendt med, at man selv eller andre har overtrådt reglerne for datasikkerhed eller hjemtagning.

Opfylder man sin underretningspligt, betragtes det af Danmarks statistik som en formildende omstændighed.

Indrapportering om brud – hvad og hvordan?

Hvis man bliver opmærksom på et brud begået af en selv eller andre, så har man underretningspligt. Det gælder også ved en blot mistanke.

Indrapporteringen skal ske til både den autorisationsansvarlige på den uddannelsesinstitutionen man er tilknyttet og til Danmarks Statistiks Forskningsservice.

En indrapportering til Danmarks Statistiks Forskningsservice foretages ved at sende en e-mail med følgende informationer:

- At der er tale om et brud - eller mistanke om brud - under specialeordningen
- Navn(e) og brugerident(er)
- Evt. projektnummer
- En beskrivelse af bruddet eller hvor et brud mistænkes samt
- Dato og tidspunkt for bruddet

E-mailen skal sendes til FSEHjemtag@dst.dk med autorisationsansvarlige som cc.

Bemærk: Hvis bruddet involverer billedfiler på en computer, i en mailboks eller lignende, skal de straks slettes fra alle PC'er, mailbakker (ind- udbakker og slettede mails, samt papirkurv).

Sanktionssystem under specialeordningen

Kernen i Danmarks Statistiks Specialeordning er, at Danmarks Statistik autoriserer anerkendte offentlige uddannelsesinstitutioner til en uddannelsesautorisation.

Erfarne forskere tilknyttet skal herefter anmode om mikrodata-adgang til bredt afgrænsede projekter under uddannelsesautorisationen. De brede projekter skal afspejle undervisningstemaer under kandidatuddannelsen.

Specialestuderende, som har et specialeprojekt inden for et af disse temaer, kan tildeles adgang til det tilsvarende brede projekt – forudsat specialeprojektet er af forskningshøjde og den specialestuderende er blevet tilknyttet uddannelsesautorisationen.

Det er vigtigt, at Danmarks Statistik kan have fuld tillid til de uddannelsesinstitutioner, Danmarks Statistik autoriserer med en uddannelsesautorisation. Det er helt afgørende, at Danmarks Statistik kan stole på, at uddannelsesinstitutionerne står 100 % inde for de brugere – herunder både

specialestuderende og ansatte - som de ønsker at give adgang til deres brede projekter under uddannelsesautorisationen. Den autorisationsansvarlige, dvs. den ansvarlig chef for uddannelsesautorisationen, skal stå inde for at alle brugere har de nødvendige kompetencer, og at de er godt bekendt med reglerne om datafortrolighed, hjemtagelse mv.

Den autorisationsansvarlige for uddannelsesautorisationen har ansvaret for - og skal føre tilsyn med - at alle tilknyttede brugere er bekendte med Danmarks Statistiks datafortrolighedsregler, datasikkerhedsregler og retningslinjer for hjemtagelse.

Af de aftaler Danmarks Statistik indgår med de autoriserede institutioner og deres tilknyttede brugere, fremgår bl.a., at en overtrædelse af datafortrolighedsreglerne vil medføre, at uddannelsesinstitution, de specialestuderende og de ansatte kan udelukkes midlertidigt eller permanent. Under Specialeordningen er der dog særskilte sanktionsrammer for hhv. specialestuderende og ansatte.

Et brud på datafortrolighedsreglerne kan altså få konsekvenser for dels den eller de brugere, der overtræder datafortroligheds- og datasikkerhedsreglerne, og dels uddannelsesautorisationen for den pågældende uddannelsesinstitution, dvs. uddannelsesinstitutionens Specialeordning.

Begrundelsen for dette er, at en alvorlig brud på datafortrolighedsreglerne, tyder på, at den autorisationsansvarlige for den involverede uddannelsesautorisation ikke har taget sit ansvar tilstrækkeligt alvorligt. Det er et problem for hele Specialeordningen. Derfor er Danmarks Statistiks sanktioner ikke kun rettet mod den enkelte bruger, men også mod den autorisationsansvarlige, som har ansvar for, at tilknyttede brugere kender og efterlever reglerne.

Særregler om hæftelse ved brud under Specialeordningen

Hvis Danmarks Statistik konstaterer et brud under Specialeordningen, foretages der en sondring mellem:

- Brud i forbindelse med hjemtagning, hvor der gælder solidarisk hæftelse mellem den eller de specialestuderende ("hjemtagende") og den ansatte ved den autoriserede uddannelsesinstitution ("hjemtager").
- Øvrige regelbrud, herunder eksempelvis overtrædelser relateret til brugen af analyseplatforme eller datasikkerhed, hvor der som udgangspunkt er tale om individuel hæftelse.

Hæftelsesformerne præciseres nedenfor.

Under Specialeordningen hæfter både den hjemtageransvarlige ansatte ved den autoriserede uddannelsesinstitution ("hjemtager") og den eller de specialestuderende, der er tilknyttet det konkrete projekt ("hjemtagende"), solidarisk for eventuelle overtrædelser, der sker i direkte forbindelse med hjemtagning af analysemateriale.

Det indebærer, at Danmarks Statistik – i tilfælde af konstateret regelbrud – midlertidigt vil suspendere både den hjemtageransvarlige ansattes mulighed for at foretage hjemtagelser under Specialeordningen og den eller de specialestuderendes adgang til mikrodata under deres specialeprojekt, indtil sagen er færdigbehandlet og der er truffet afgørelse i Danmarks Statistik.

Ved overtrædelse af Danmarks Statistiks regler og retningslinjer, som ikke direkte vedrører hjemtagning af data – herunder eksempelvis reglerne for anvendelse af analyseplatforme – gælder princippet om individuel hæftelse.

Det betyder, at den enkelte bruger alene holdes ansvarlig for egne handlinger. Hvis en specialestuderende eksempelvis overtræder en regel ved at tage et skærmbillede af mikrodata på analyseplatformen og videresende det til sin vejleder (en ansat), pålægges den ansatte ikke ansvar for overtrædelsen. Solidarisk hæftelse finder således ikke anvendelse i sådanne tilfælde.

Hvis flere personer er involveret i samme regelbrud, foretager Danmarks Statistik en konkret vurdering af hver enkelt brugers rolle og ansvar i hændelsen. Hver bruger hæfter individuelt i forhold til sin konkrete andel af ansvaret.

Det skal bemærkes, at Danmarks Statistik registrerer alle regelbrud – uanset om der er tale om solidarisk eller individuel hæftelse – som overtrædelser på den autoriserede uddannelsesinstitutionens autorisationsnummer. Dette skyldes, at det er institutionen, der ejer og er ansvarlig for de brede projekter, inden for hvilke bruddet uanset karakter er sket.

Sanktionsramme for ansatte og uddannelsesinstitutionen

Sanktionssystemet for den ansatte og den autoriserede uddannelsesinstitution gælder i en 2-årig periode - altså på tværs af specialeskrivningsperioder. Det betyder, at tidligere brud, som er registreret på institutionens autorisationsnummer inden for de seneste to år, har direkte betydning for den sanktion, der pålægges både den ansatte ("erfarne bruger") og institutionen ved det "nye brud".

Brud, der er ældre end to år, indgår ikke i vurderingen, og et nyt brud vil derfor blive behandlet som et førstegangsbrud.

Figur 1: Sanktionsramme for ansatte og uddannelsesinstitutioner

Sanktion mod ansatte og institution under Specialeordningen Adgangen til hjemtagning under Specialeordningen lukkes for bruger				
Forekomst	1. gang	2. gang inden for 2 år	3. gang inden for 2 år	4. gang inden for 2 år
Mildt brud	Frem til redegørelse kan godkendes *	1 måneders karantæne*	3 måneders karantæne*	Konkret vurdering* Mulighed for at opsige institutionens uddannelsesautorisationsaftale ved udgangen af den igangværende specialeperiode**
Alvorligt brud	3 måneders karantæne*	6 måneders karantæne*	6 måneders karantæne * Muligheden for at opsige uddannelsesautorisationsaftale ved udgangen af den igangværende specialeperiode**	Konkret evaluering af Institutionens uddannelsesautorisationsaftale samt mulighed for at opsige aftalen ved udgangen af den igangværende specialeperiode**

* Når Danmarks Statistik konstaterer et brud vil den eller specialestuderendes adgang til sit specialeprojekt suspenderes midlertidigt indtil Danmarks Statistik har behandlet sagen og truffet afgørelse. Ved første overtrædelse inden for specialeperioden sker suspensionen, indtil en godkendt redegørelse foreligger (typisk inden for 14 dage).

** Ved gentagne brud kan Danmarks Statistik opsige en uddannelsesinstitutions autorisationsaftale. En eventuel opsigelse af autorisationen vil dog tidligst få virkning fra udgangen af en igangværende specialeskrivningsperiode, således at igangværende specialeforløb under Specialeordningen ikke berøres.

Sondring mellem milde og alvorlige brud

Det er Danmarks Statistik, der træffer afgørelse om en sanktion, og hvilken type sanktion der er relevant i det konkrete tilfælde. Udgangspunktet for afgørelsen er en sondring mellem **milde** og **alvorlige** brud:

- **Milde brud:** Ubetænksomme handlinger eller hændelige uheld – for eksempel utilsigtet identifikation af individer ved fejlsøgning.
- **Alvorlige brud:** Bevidste handlinger – for eksempel forsøg på bevidst identifikation af enkeltpersoner eller virksomheder i data.

I vurderingen af et bruds alvorlighed indgår følgende overvejelser:

- Er handlingen sket ubetænksomt eller med forsæt?
- Har brugeren – fx den ansatte ved uddannelsesinstitutioner – selv opdaget bruddet og opfyldt sin underretningspligt ved at indrapportere det?
- Ved hjemtagning: Hvor stor en mængde mikrodata er blevet hjemtaget?
- Ved hjemtagning: Er hjemtagsværktøjet i DDV anvendt, og i givet fald: Er advarsler fra hjemtagsmodulet blevet ignoreret?

Suspension eller sanktion – hvad indebærer det for den ansatte?

En suspension og eventuel sanktion medfører, at Danmarks Statistik midlertidigt lukker for en af ansattes adgang til at foretage hjemtagninger under Specialeordningen. Det indebærer, at vedkommende i hele perioden er udelukket fra at hjemtage for specialestuderende på samtlige brede projekter tilknyttet uddannelsesautorisationen.

Udelukkelse fra hjemtagning under Specialeordningen medfører *ikke* udelukkelse fra andre projekter på andre mikrodataordninger eller hjemtagning uden for Specialeordningen. Den pågældende ansatte kan således fortsat få adgang til og foretage hjemtagning fra øvrige projekter i DDV - herunder eksempelvis forskningsprojekter oprettet under Forskerordningen eller Projektdatabaseordningen.

Suspension eller sanktion – hvad indebærer det for institutionen?

Såfremt en ansat suspenderes eller sanktioneres, medfører det, at vedkommende i suspension- eller sanktionsperioden er udelukket fra at foretage hjemtagninger under Specialeordningen. Dette indebærer, at vedkommende i den nævnte periode ikke kan varetage hjemtagning for nogen specialestuderende på samtlige brede projekter.

Den autorisationsansvarlig for uddannelsesautorisationen er i den forbindelse forpligtet til at overdrage hjemtagelsesansvaret til en anden kvalificeret medarbejder for de berørte specialestuderende, evt. anden vejleder med hjemtagelses rettighed. Den autorisationsansvarlige skal tillige sikre, at både den nye hjemtagelsesansvarlige og de involverede specialestuderende modtager rettidig og tilstrækkelig information om ændringen samt den tilhørende hjemtagningsprocedure.

Når suspensionen eller sanktionen ophører, er det ligeledes den autorisations ansvarliges ansvar at sikre, at samtlige berørte parter – både ansatte og specialestuderende – informeres om eventuelle ændringer i hjemtagelsesansvaret.

Sanktionsramme for specialestuderende

Sanktionssystemet for specialestuderende under Specialeordningen gælder for hele den periode, hvor den studerende har adgang til mikrodata. Denne periode begynder ved accept af brugeraftalen med Danmarks Statistik, hvorved den studerende bekræfter at være bekendt med de gældende regler og retningslinjer, og løber frem til specialet er afsluttet og bedømt med karakter. Accept af brugeraftalen forudsætter bestået certificering: [Vedr. certificering](#).

Eventuelle overtrædelser af Danmarks Statistiks regler og retningslinjer sanktioneres inden for denne afgrænsede periode. Det indebærer, at tidligere brud begået af andre specialestuderende fra samme uddannelsesautorisation, som er registreret af Danmarks Statistik inden for de seneste to år, ikke har indflydelse på en eventuel sanktion over for den enkelte studerende. Da der er tale om det første registrerede brud i vedkommendes egen specialeperiode, behandles det som et førstegangsbrud. Overtrædelsen vil dog fortsat blive registreret som en yderligere hændelse på institutionens autorisationsnummer.

Bemærk: Hvis en specialestuderende ikke består specialet og skal omskrive det, hvis specialeperioden forlænges, eller hvis der af anden årsag udarbejdes et nyt speciale inden for samme emne, forlænges perioden tilsvarende. Tilknytning af specialestuderende til uddannelsesautorisationen løber frem til specialeprojektet er afsluttet og bedømt.

Figur 2: Sanktionsramme for specialestuderende

Sanktion mod specialestuderende Adgangen til specialeprojektet lukkes for bruger			
Forekomst	1. gang inden for speciale-perioden	2. gang inden for speciale-perioden	3. gang inden for speciale-perioden
Mildt brud	Frem til redegørelse kan godkendes*	1 måneds karantæne*	Konkret vurdering* Mulighed for at udelukke den specialestuderende fra Specialeordningen
Alvorligt brud	Konkret vurdering** 3 måneders karantæne med mulighed for nedsættelse	3 måneders karantæne* Mulighed for at udelukke den specialestuderende fra Specialeordningen	Konkret vurdering* Mulighed for at udelukke den specialestuderende fra Specialeordningen

* Når Danmarks Statistik konstaterer et brud vil den eller specialestuderendes adgang til sit specialeprojekt suspenderes midlertidigt indtil Danmarks Statistik har behandlet sagen og truffet afgørelse. Ved første overtrædelse inden for specialeperioden sker suspensionen, indtil en godkendt redegørelse foreligger (typisk inden for 14 dage).

** Ved det første alvorlige brud foretager Danmarks Statistik konkret vurdering af, hvorvidt karantæneperioden kan eller bør nedsættes. Denne vurdering baseres på en samlet bedømmelse af bruddets karakter, som nærmere beskrevet i punkterne 1–4 nedenfor og den redegørelse, der forelægges af den autorisationsansvarlige.

Sondring mellem milde og alvorlige brud

Det er Danmarks Statistik, der træffer afgørelse om en sanktion, og hvilken type sanktion der er relevant i det konkrete tilfælde. Udgangspunktet for afgørelsen er en sondring mellem **milde** og **alvorlige** brud:

- **Milde brud:** Ubetænksomme handlinger eller hændelige uheld – for eksempel utilsigtet identifikation af individer ved fejlsøgning.
- **Alvorlige brud:** Bevidste handlinger – for eksempel forsøg på bevidst identifikation af enkeltpersoner eller virksomheder i data.

I vurderingen af et bruds alvorlighed indgår følgende overvejelser:

1. Er handlingen sket ubetænksomt eller med forsæt?
2. Har brugeren – fx den eller de specialestuderende – selv opdaget bruddet og opfyldt sin underretningspligt ved at indrapportere det?
3. Ved hjemtagning: Hvor stor en mængde mikrodata er blevet hjemtaget?
4. Ved hjemtagning: Er hjemtagingsværktøjet i DDV anvendt, og i givet fald: Er advarsler fra hjemtagsmodulet blevet ignoreret?

Suspension eller sanktion – hvad indebærer det for den studerende

En suspension og eventuel sanktion medfører, at Danmarks Statistik midlertidigt lukker for den specialestuderendes adgang til det konkrete specialeprojekt, som vedkommende er tilknyttet under Specialeordningen i DDV.

Udelukkelse fra et specialeprojekt under Specialeordningen, medfører *ikke* udelukkelse af vedkommende fra andre projekter uden for Specialeordningen, herunder at arbejde på projekter på Danmarks Statistiks analyseplatforme eksempelvis i forbindelse med et studierelevant job.

Suspension eller sanktion – hvad indebærer det for medskrivende?

Hvis flere specialestuderende skriver specialeprojekt sammen, og kun én eller nogle vurderes at have overtrådt Danmarks Statistiks regler, vil de øvrige – som ikke er omfattet af suspensionen eller sanktionen – fortsat have adgang til specialeprojektet.

I praksis betyder det, at en suspenderet/sanktioneret specialestuderende fortsat kan deltage i specialeskrivningsarbejdet, men *alene* ved fysisk tilstedeværelse med en medskrivende og ved at de sammen anvender den medskrivendes computer og adgang.

Vigtigt!

Alle regler for arbejdet med data skal til enhver tid overholdes

- Alle regler for arbejdet med data skal til enhver tid overholdes!
- Det er *ikke* tilladt at overdrage et personligt password eller lade en suspenderet/sanktioneret specialestuderende arbejde alene på en medskrivende specialestuderendes brugeradgang uden opsyn.

Begge handlinger betragtes som grove brud på Danmarks Statistiks regler om datafortrolighed og datasikkerhed, og vil medføre yderligere sanktioner i overensstemmelse med det gældende sanktionssystem for specialestuderende under Specialeordningen.

Særligt om brud på Danmarks Statistiks diskretionsregler

Enkeltstående overtrædelser af Danmarks Statistiks diskretionsregler vil som udgangspunkt ikke medføre sanktioner. Ved gentagne overtrædelser kan det dog føre til sanktioner.

Vigtigt: I særlige tilfælde kan enkeltstående overtrædelser af Danmarks Statistiks diskretionsregler vurderes og sanktioneres som grove brud på reglerne om datafortrolighed og datasikkerhed. Dette gør sig gældende ved hjemtagning af tabeller med særlig høj detaljeringsgrad, hvor en væsentlig andel af cellerne indeholder værdier under Danmarks Statistiks gældende diskretionsgrænser (fx 1-taller).

Danmarks Statistiks procedurer

1. Trin: Orientering om brud

Når Danmarks Statistiks Forskningsservice modtager en underretning om – eller selv konstaterer – et brud på gældende regler under Specialeordningen, orienteres relevante parter via e-mail.

Brud i forbindelse med hjemtagning

Følgende parter orienteres:

- Den eller de specialestuderende, som har ansvar for bruddet
- Den hjemtagsansvarlige ansatte, som har ansvar for bruddet
- Den autorisationsansvarlige ved pågældende uddannelsesinstitution

Øvrige regelbrud

Følgende parter orienteres:

- Den eller de personer, der har ansvar for bruddet (kan være én eller flere specialestuderende og/eller ansatte, fx en vejleder eller hjemtagelsesansvarlig)
- Den ansatte – vejleder og/eller hjemtagelsesansvarlig – hvis vedkommende ikke har ansvar for bruddet
- Den eller de specialestuderende – hvis vedkommende ikke har ansvar for bruddet
- Eventuelle medskrivende specialestuderende, som ikke har ansvar for bruddet
- Den autorisationsansvarlige ved pågældende uddannelsesinstitution

Danmarks Statistiks Forskningsservice orienterer om datoen for suspensionen af de involverede parter. Derudover anmoder Forskningsservice om en tilstrækkelig redegørelse for hændelsesforløbet og bruddets omfang samt en tilstrækkelig plan for at undgå lignende brud i fremtiden. Det er Danmarks Statistik, der vurderer, om en institutions redegørelse og plan er tilstrækkelig eller skal omgøres.

Suspensionen af de berørte parter varer, indtil Danmarks Statistik har modtaget en tilstrækkelig redegørelse for hændelsesforløbet og plan samt sagen er blevet behandlet og afgjort af Danmarks Statistik.

2. trin: Udfærdigelse af tilstrækkelig redegørelse

Det er den autorisationsansvarlige ved den pågældende uddannelsesinstitution, der har ansvaret for at håndtere sagen på institutionens vegne.

Dette ansvar omfatter følgende:

1. Udarbejdelse af en fyldestgørende redegørelse for hændelsesforløbet
2. Udarbejdelse af en tilstrækkelig plan for, hvordan uddannelsesinstitutionen vil forebygge lignende overtrædelser fremadrettet.
3. Konvertere uddannelsesinstitutionens redegørelse og plan over i dens standardskabelon som udleveres af Forskningsservice i forbindelse med orienteringsmailen og skaffe eventuelle bilag, der skal medsendes
4. Fremsendelse af den udfyldte standardskabelon samt eventuelle bilag til Danmarks Statistiks Forskningsservice

Nedenfor fremgår de kriterier, som Danmarks Statistik lægger vægt på i vurderingen af, om en redegørelse og plan er tilstrækkelig.

Tilstrækkelighedskriterier

Med kravet om tilstrækkelighed efterspørger Danmarks Statistiks Forskningsservice:

- 1. En redegørelse for hændelsesforløbet og bruddets omfang:** Redegørelsen skal være præcis og fyldestgørende og omfatte en beskrivelse af det faktiske hændelsesforløb, bruddets karakter og omfang mv. samt hvorfor det skete. Den eller de personer, der er ansvarlige for bruddet, bør som udgangspunkt inddrages i udarbejdelsen af redegørelsen.
- 2. Plan for forebyggelse af fremtidige brud:** Planen skal dokumentere, hvilke tekniske, organisatoriske og/eller personalemæssige foranstaltninger institutionen har iværksat som reaktion på hændelsen. Formålet er at vise, hvordan institutionen fremadrettet vil forebygge tilsvarende overtrædelser. Eventuel dokumentation for implementeringen af tiltagene bør vedlægges.

Planen kan bl.a. bestå af:

- En kort redegørelse for uddannelsesinstitutionens nuværende regler og praksis, som er relevante for sagen.
- En redegørelse for, hvad uddannelsesinstitutionen har gjort i forbindelse med bruddet, for eksempel hvilke konsekvenser det har haft for den eller de involverede parter.
- En plan for, hvad uddannelsesinstitutionen vil gøre for at forebygge lignende brud i fremtiden.

Det er vigtigt, at der ikke fremsættes hensigtserklæringer. Det betyder, at autorisationsansvarlige skal redegøre for de indsatser, der allerede er gennemført eller vil blive gennemført samt beskrive den proces, der ligger bag.

Eksempler kunne være:

- Har den autorisationsansvarlige afholdt møde med relevante nøglepersoner i institutionen om bruddet? (Angiv: Hvem? Hvornår? Hvilke forslag/ beslutninger blev vedtaget?). Vedhæft evt. beslutningsreferat.
- Har den autorisationsansvarlige indstillet forslag eller løsningsforslag til et relevant udvalg, direktionen, bestyrelsen eller lignende? (Angiv: Hvem? Hvornår? Hvad er/var på dagsordenen? Hvad blev besluttet?). Vedhæft evt. dagsorden og/eller beslutningsreferat.

- Har man på institutionen besluttet at styrke for eksempel kommunikationen, undervisningsmaterialer, kodeks for adfærd eller lignende? (Hvad? Hvordan? Hvornår? Hvem er målgruppen?)
- Har institutionen vedtaget eller gjort andet for at forebygge lignende brud i fremtiden? (Hvad? Hvordan? Hvornår? Hvem er målgruppen?).

3. Trin: Sagsbehandling i Danmarks Statistik

Når Danmarks Statistik vurderer, at en tilstrækkelig redegørelse og plan er modtaget, vil Forskningsservice forberede sagen til Danmarks Statistiks Direktion. Sagsbehandlingen forventes at tage cirka 8 arbejdsdage fra modtagelsen af den tilstrækkelige redegørelse til afgørelsen sendes.

4. Trin: Afgørelse

Når Danmarks Statistik har truffet afgørelse i sagen, modtager den autorisationsansvarlige et afgørelsesbrev fra Danmarks Statistik pr. mail. Brevet indeholder den endelige afgørelse fra Danmarks Statistiks Rigsstatistiker, herunder begrundelsen for afgørelsen samt information om, hvorvidt suspensionen ophæves eller om der iværksættes yderligere sanktioner.

Bilag

Bilag 1: Typiske databrud og hvordan de undgås

Nedenfor findes eksempler på de hyppigste handlinger, der fører til databrud, baseret på erfaringer fra Danmarks Statistiks Forskningsservice siden 2014, samt forslag til, hvordan de kan undgås.

Type af databrud	Beskrivelse	Hvordan undgås det
Pseudonymiserede PNR sendt på mail til en medarbejder Forskningsservice i forbindelse med fejlretning.	Bruger sender en liste med pseudonymiserede personnumre (variablen PNR) på mail til kontaktperson i Forskningsservice for at lette processen i forbindelse med fejlretning.	Mikrodata til fejlretning skal altid gemmes på et drev på analyseplatformen. Skriv til kontaktpersonen i Forskningsservice, hvor på analyseplatformen filen ligger. Herfra kan FSE-medarbejderen se filen.
Hjemsendelse af programmer der indeholder mikrodata	En bruger hjemtager et stort program fra analyseplatformen for at være sikker på, at det ikke går tabt. Hjemtagelsessystemet kommer med en advarsel, men brugeren ignorerer den og er overbevist om, at det er en falsk positiv advarsel. Det viser sig i Danmarks Statistiks kontrol af filen, at programmet indeholder mikrodata, da der i programmet er kodet personnumre på outliere, der skal fjernes fra datasættet.	Der er som udgangspunkt ikke grund til at tage programmer hjem. De ligger sikkert på analyseplatformen. De kan også blive kopieret af en medarbejder i Forskningsservice fra et projekt til et andet, hvis programmet skal bruges på et andet projekt. Det er OK at hjemtage programmer fra analyseplatformen, hvis man er sikker på, at de ikke indeholder mikrodata. Hvis man får en advarsel ved hjemtagning af et program, anbefales det at få en anden medarbejder, der har adgang til projektet, til at se programmet igennem for mikrodata.
Hjemsendelse af logfil med mikrodata	En bruger skal se kørslerne af sit program grundigt igennem og hjemtager derfor programmets logfil. Der kommer en advarsel, som brugeren vælger at tolke som en falsk positiv advarsel, da det jo kun er en logfil, der er sendt hjem.	Der er flere eksempler på, at logfiler fra forskellige programmer kan indeholde mikrodata – fx at logfilen automatisk printer en lille stikprøve af filen og medtager denne i loggen. Det er tilladt at hjemtage logfiler, men kontrollér dem grundigt før hjemtagning.
Udlån af password	En bruger har glemt sin mobiltelefon og har i øvrigt	Uanset hvor travlt man har, så er det aldrig tilladt

	en meget stram deadline. Brugeren låner derfor loginoplysninger og mobilnummer fra en kollega, der også har adgang til projektet.	at låne andres adgang til analyseplatformen. Det password man får er strengt personligt og må ikke overdrages til andre.
Hjemtagelse af egne indsendte mikrodata	En bruger har indsendt sit eget datasæt med mikrodata, som skal kombineres med øvrige data på projektet. Da det er brugerens egne data, tænker brugeren, at det er OK, at de bliver hjemtaget igen via hjemtagelsessystemet i DDV.	Ingen mikrodata må hjemtages fra Specialeordningen. Det gælder både data fra Danmarks Statistik, og de data en bruger eventuelt selv har indsendt.
Kopiere resultater fra skærmen	En bruger har dannet en tabel, som hurtigt skal med til et møde om projektet. Brugeren skriver resultaterne ned fra skærmen og tager dem med til mødet.	Det er ikke tilladt på nogen måde at kopiere resultater eller andet fra de skærme, der har adgang til analyseplatformene. Alle resultater, som man skal bruge fra analyseplatformen, skal hjemtages via hjemtagelsessystemet i DDV.
Tage billeder med mobiltelefon af skærmen	En bruger har nogle spørgsmål til sin vejleder og beslutter sig for at tage et billede af skærmen med mikrodata og sende billedet i en sms til vejlederen for bedre at kunne forklare problemet.	Det er ikke tilladt at tage billeder af skærmen med sin mobiltelefon, når man er koblet til analyseplatformen. Gem i stedet filen på analyseplatformen og skriv til vejlederen, hvor den ligger. Så kan vejlederen selv gå ind på analyseplatformen og se filen. Det kræver, at vejlederen har adgang til projektet.
Skærmdeling	To brugere sidder ikke på samme sted og vil dele en skærm, så de begge kan se på et datasæt.	Det er ikke tilladt at skærmdele på afstand, når man har adgang til analyseplatformene. Man må kun dele en skærm, hvis man sidder i det samme lokale, og begge har adgang til projektets data.

Bilag 2: Eksempler på mikrodata

Nedenfor vises eksempler på mikrodata, der skal blive på analyseplatformen.

Tabel 1. viser et eksempel på data, der indeholder mikrodata.

Tabellen indeholder oplysninger om 12 personers køn, indkomst, bopæl, alder og en reference til personernes børn. Disse oplysninger henviser direkte til et individ og må ikke hjemsendes.

Tabel 1. Eksempel på mikrodata

PNR	KØN	INDKOMST	BOPÆL	ALDER	PNRB
1	M	1.500.000	København	40	15
2	M	1.500	Aarhus	45	22
3	K	1.000	Bornholm	50	37
4	M	500	Bornholm	50	65
5	M	250	København	40	87
6	M	150	Aarhus	20	
7	K	150	Odense	25	
8	M	750	Herning	35	19
9	K	500	København	60	74
10	M	250	Odense	65	74
11	K	150	Aarhus	20	
12	K	50	Bornholm	15	
13	M	0	København	10	

I Tabel 2 er identifikationsvariablerne PNR og PNB er fjernet. Men der er stadig tale om mikrodata, fordi oplysningerne kan henføres til et enkelt individ. De skal derfor også blive på analyseplatformen.

Tabel 2. Eksempel på mikrodata

KØN	INDKOMST	BOPÆL	ALDER
M	1.500.000	København	40
M	1.500	Aarhus	45
K	1.000	Bornholm	50
M	500	Bornholm	50
M	250	København	40
M	150	Aarhus	20
K	150	Odense	25
M	750	Herning	35
K	500	København	60
M	250	Odense	65
K	150	Aarhus	20
K	50	Bornholm	15
M	0	København	10

I tabel 3 indeholder den fra tabel 1 kun det pseudonymiserede personnummer. Pseudonymiserede personnumre er altid mikrodata og må ikke hjemtages.

Bemærk: Det er uden betydning at alle de øvrige variabler er fjernet. Der er stadig tale om individdata, da oplysningerne kan henføres til et enkelt individ.

Tabel 3. Eksempel på mikrodata

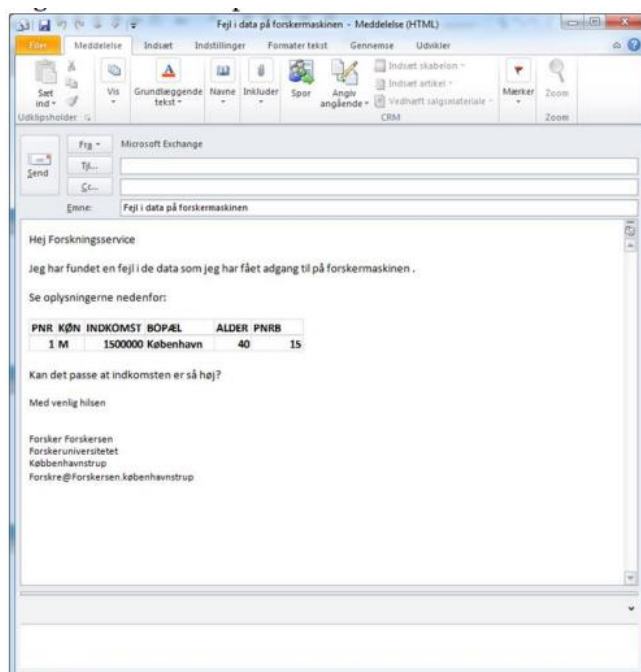
PNR
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

Vigtigt!

Al mikodata, uanset form, skal blive på analyseplatformen.

Det er heller ikke tilladt at sende mikrodata på mail – fx i forbindelse med fejlfinding. Det gælder også, selv om filen sendes til en medarbejder i Forskningsservice eller en medarbejder i et fagkontor.

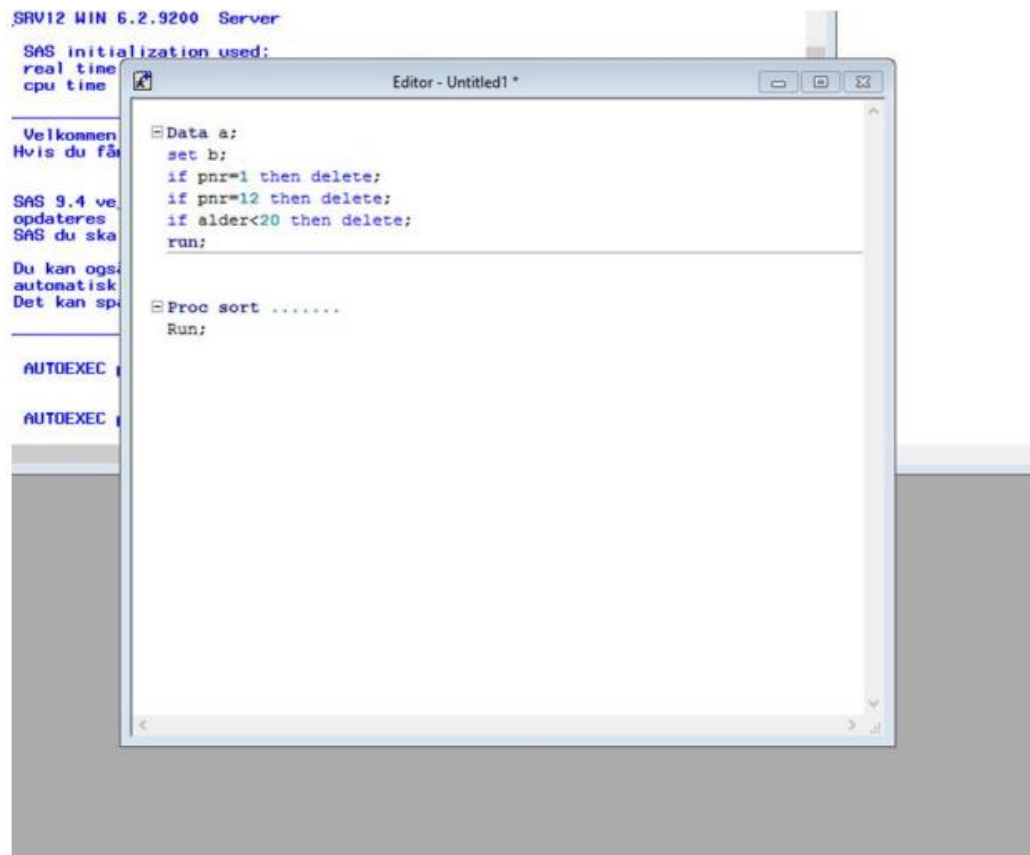
Figur 1. Mikrodata på mail

Hvis man konstaterer en fejl i de data, man har fået leveret eller har nogle konkrete spørgsmål til mikrodata, som man gerne vil vise et eksempel på, så skal man danne en fil og gemme den på analyseplatformen. Herefter skal man orientere Danmarks Statistiks Forskningsservice om, hvor filen ligger – typisk henvise til den sti, hvor filen er placeret. Herefter kan Forskningsservice gå ind på analyseplatformen og se filen. Herved sikres det, at disse filer bliver på analyseplatformen.

Bemærk: Man skal også være påpasselig med at hjemsende programmer fra analyseplatformen, da de også kan indeholde mikrodata, jf. eksemplet nedenfor:

Figur 2. Program der indeholder mikrodata.

I programmet har man kodet pseudonymiserede personnumre direkte ind i programmet. Hvis et sådan program hjemtages, så er det et brud på reglerne for hjemtagning. Vær derfor varsom med at programmere sådanne oplysninger direkte ind i programmet. Anvend i stedet nogle generelle regler for at fjerne outliers i et datasæt, fx hvis indkomsten er større eller lig med 1500000 etc. jf. tabel 1. Så undgår man at kode personoplysninger direkte i programmet.

Man må godt inkludere mikrodata i programmer, men så skal de blive på analyseplatformen, og man udsætter sig selv og den autoriserede institution for en øget risiko for databrud. Det kunne fx være, hvis programmet senere overtages af en anden bruger og sendes hjem.

Bilag 3: Eksempler på utilstrækkelig og tilstrækkelig diskretionering

Nedenfor præsenteres to eksempler på et sæt fiktive tabeller, hvor hjemtagning vil være hhv. forbudt og tilladt.

Tabel 1 nedefor må ikke sendes hjem. Tabellen opfylder ikke Danmarks Statistiks diskretionskrav, da to af tabelcellerne har mindre end tre observationer pr. tabelcelle (Herning og Odense).

Tabel 1 Eksempel på utilstrækkelig diskretionering

BOPÆL	ANTAL PERSONER	
Bornholm	3	
Herning	1	
København	4	
Odense	2	
Aarhus	3	
Hovedtal	13	

I tabel 1.1 nedefor er tilføjet en yderligere variabel *indkomst* og her får man yderligere information, om indkomsten for den enkelte person fra Herning. Reelt indeholder denne tabel individinformation, og det må ikke forekomme. Dvs. at disse tabeller er for små til at hjemtage.

Tabel 1.1 Eksempel med utilstrækkelig diskretionering

BOPÆL	ANTAL PERSONER	SUM AF INDKOMST
Bornholm	3	1.650
Herning	1	750
København	4	150.750
Odense	2	400
Aarhus	3	1.800
Hovedtal	13	155.350

Nedenfor ses de samme to tabeller, men nu med et aggregeringsniveau, hvor de kan hjemtages uden risiko for identifikation og uden risiko for, at man får yderligere information om enkeltpersoner, som det var tilfældet ved personen fra Herning i de to første tabeller.

Tabel 2: Eksempel med tilstrækkelig diskretionering

BOPÆL	ANTAL PERSONER	
Bornholm	30	
Herning	10	
København	40	
Odense	20	
Aarhus	30	
Hovedtal	130	
BOPÆL	ANTAL PERSONER	SUM AF INDKOMST
Bornholm	30	1.650
Herning	10	750
København	40	150.750
Odense	20	400
Aarhus	30	1.800
Hovedtal	130	155.350